

Korenina

ISSN 2670-4242

**Strokovna zbornica
hrvaškega gozdarstva**

**Dnevi kakovosti, posvečeni
delu po vetrolomih**

**Nekateri poudarki
pogojev dela
v državnih gozdovih**

**Trendi in strukturne
spremembe v proizvodnji
na lesni celulozi
temelječih proizvodov**

**Stalne tehnološke izboljšave
in iskanje novih možnosti**

**Raba lesa
v tretjem tisočletju**

**Zemeljski plazovi –
neželeni spremljevalci
gospodarjenja z gozdovi**

**Kakovostna struktura
okroglega lesa listavcev**

**Inovativen pristop
obnove gozdov
na Kočevskem**

**Obiskali smo avstrijski
gozdarski sejem**

**Pri Selih na Krasu
posajenih v treh akcijah
pet tisoč novih sadik**

**Za nami
še eno uspešno
državno
tekmovanje gozdnih
delavcev**

**Foto natečaj
#gozdjeseni2023**

**Dvokrpi ginko
(*Ginkgo biloba L.*)**

Strokovna zbornica hrvaškega gozdarstva

Besedilo: **Silvija Zec, predsednica HKIŠDT**

Foto: **arhiv HKIŠDT**

Hrvaška zbornica inženirjev gozdarstva in lesarstva (HKIŠDT) je bila ustanovljena na podlagi Zakona o HKIŠDT septembra 2006. Zbornica je samostojna in neodvisna strokovna organizacija, ki skladno z določili Zakona o gozdovih izvaja zaupana javna pooblastila ter varuje dobro ime, čast in pravice svojih članov – pooblaščenih inženirjev, ki opravljajo strokovna dela na področju gozdarstva, lovstva in lesarstva.

Potreba po ustanovitvi zbornice je bila predhodno izpostavljena v Nacionalni gozdarski politiki in strategiji Republike Hrvaške leta 2003. Pobudo za ustanovitev so podale vse institucije v sektorju: pristojno ministrstvo, hrvaško gozdarsko društvo, fakulteta za gozdarstvo, hrvaški gozdarski inštitut in podjetje Hrvatske šume d. o. o., Zagreb.

Članstvo in javna pooblastila

V zbornici sta združeni dve stroki v dva strokovna razreda: pooblaščen inženir gozdarstva in pooblaščen inženir lesarstva. Zbornica deluje prek organov (skupščina, nadzorni odbor, svet in predsednik zbornice) in delovnih teles (komisije, odbori). Članstvo v zbornici je obvezno za vse, ki opravljajo strokovna dela v sektorju, in sicer v fazi načrtovanja, projektiranja in izdelave elaboratov pa tudi v fazi nadzora nad izvedenimi deli.

Zbornica izvaja sledeča javna pooblastila:

- ❑ vodi imenik pooblaščenih inženirjev;
- ❑ opravlja strokovne izpite (eden od pogojev za sprejem v zbornico);
- ❑ podeljuje, podaljšuje in odvzema licence za opravljanje del na področju gozdarstva, lovstva in lesarstva;
- ❑ izdaja kladiva in tovarne liste (spremne dokumente) pooblaščenim izvajalcem;
- ❑ izvaja postopek priznavanja tujih poklicnih kvalifikacij in
- ❑ izvaja strokovni nadzor nad delom pooblaščenih inženirjev.

Dejavnosti zbornice

Zbornica oblikuje kodeks poklicne etike in se dogovarja o pogojih zavarovanja odgovornosti za škodo, ki bi jo pooblaščen inženirji z delom povzročili tretjim osebam. Organizira tudi

Silvija Zec, predsednica zbornice

Strokovno usposabljanje članov zbornice.

strokovna izobraževanja svojih članov; od leta 2008 je bilo povprečno izvedenih več kot 30 predavanj na leto, regionalno, po vsej Hrvaški. V letih 2016, 2019 in 2022 so bile organizirane strokovne ekscurzije in trije posveti pooblaščenih inženirjev, ki se jih je udeležilo skoraj 500 udeležencev. Pomemben segment je podpora izdajanju strokovnih revij, knjig in učbenikov ter organiziranju strokovnih dogodkov in konferenc. Zbornica nepretrgoma sofinancira izhajanje »Šumarskega lista« od leta 2012 in za svoje

Zdravniki, arhitekti, pravniki, inženirji in drugi strokovnjaki s svojo dejavnostjo vplivajo na ključne družbene vrednote – življenje, zdravje, lastnino, varnost in okolje. Inženirji gozdarstva pri opravljanju strokovnih del v gozdarstvu, načrtovanju posegov in del v gozdnih ekosistemih posegajo v okolje in premoženje visoke vrednosti; ker gre za dela z visokim tveganjem, pa tudi v varnost in zdravje ter celo življenja ljudi.

člane, ki jih je bilo konec novembra 2023 že skoraj 1.400, plačuje letno naročnino.

HKIŠDT je kot partner sodeloval pri izvedbi več projektov, financiranih iz sredstev EU. Predstavniki zbornice stalno sodelujejo pri delu komisij za sprejemanje zakonskih in podzakonskih aktov.

Prihodke zbornice zagotavljajo vpisnine, članarine, opravljanje strokovnih izpitov in izdajanje licenc izvajalcem, ki jih je skoraj 400.

Regulirani poklic

Z ustanovitvijo zbornice se je gozdarski poklic uvrstil med regulirane poklice – poklicno dejavnost, pri kateri sta dostop in opravljanje dejavnosti pogojena s posedovanjem določene poklicne kvalifikacije. Prva zbornična združenja na Hrvaškem so bile odvetniške zbornice (druga polovica 19. stoletja). Sledila je zdravniška zbornica, ustanovljena leta 1903, pri »inženirskih« zbornicah pa je bila leta 1998 ustanovljena hrvaška zbornica arhitektov in inženirjev v gradbeništvu. Iz navedenega je razvidno, da zbornice ustanavljajo predvsem stroke z dolgoletno tradicijo; tja glede na skoraj 260-letno tradicijo organiziranega gozdarstva sodi tudi gozdarska stroka.

Prednosti članstva v zbornici

Wilensky (1964) izpostavlja stopnje profesionalizacije dejavnosti: kontinuirano opravljanje trajnega poklica povzroči potrebo po sistematičnem izobraževanju, nato pa tudi zaščito poklica – ustanovitev poklicnega združenja, ki dobi pravno priznanje in pooblastilo licenciranja ter vzpostavi etični kodeks. Regulacijo poklica utemeljujejo zahtevnost in odgovornost posameznega poklica, zagotavljanje kakovosti in varnosti opravljenih storitev ter prevladujoči javni interes: varovanje življenja, zdravja, premoženja, varnosti, okolja itd. Javni interes opredeljuje javne storitve, ki jih je treba reguli-

rati zaradi zaščite pred tržnimi napakami, zato je samoregulacija (nadzor kakovosti) znotraj stroke najboljša izbira med državno in tržno regulacijo. Poleg tega članstvo v poklicni zbornici poenoti in olajša priznavanje poklicnih kvalifikacij ter poenostavi administrativne postopke pri opravljanju strokovnih storitev zunaj meja lastne države, hkrati pa zagotavlja zaščito zdravja in interesov uporabnikov.

Varovanje javnega interesa

Številne politike Evropske unije in uresničevanje njihovih ciljev so odvisne in slonijo na gozdarstvu in njegovi uspešnosti. Ustava Republike Hrvaške priznava pomen gozdov in jih v 52. členu opredeljuje kot dobrine posebnega interesa, ki uživajo posebno državno zaščito. Varstvo je zagotovljeno z zakonodajnim okvirom, s ciljem enotnega, trajnega in trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in gozdnimi zemljišči ter načrtovanja njihovega razvoja ne glede na njihovo lastništvo. Člani zbornice morajo izpolnjevati enake

pogoje ter spoštovati kodeks poklicne etike in pravila stroke ne glede na delodajalca; tako je varovan javni interes.

V okviru denacionalizacije se gozdovi vračajo zasebnim lastnikom gozdov, trenutno je 24 % gozdov in gozdnih zemljišč na Hrvaškem v zasebni lasti. Za zagotavljanje javnega interesa pri gospodarjenju z gozdovi pa je pomembna prav regulacija opravljanja strokovnih del pooblaščenih inženirjev in izvajanje gozdarskih del pooblaščenih izvajalcev del.

DNEVI KAKOVOSTI, posvečeni delu po vetrolomih

Besedilo: **Julijan Rupnik**

Letos je vetrolom v državnih gozdovih poškodoval 200.000 m³ lesne mase. Delovne razmere so pri delu po vetrolomih bistveno težje kot pri običajni sečnji. Zato je služba za kakovost in standarde poslovanja letošnje Dneve kakovosti v Postojni organizirala za delavce lastne gozdne proizvodnje. Usposabljanja se je udeležilo 110 zaposlenih SIDG. Teme letošnjega strokovnega izpolnjevanja so bile: preverjanje usposobljenosti gozdnih delavcev, krojenje gozdno-lesnih sortimentov pri panju v gozdu, sečnja in spravilo lesa v gozdovih,

poškodovanih po vetrolomu, in teoretični preizkus znanja iz zdravja in varstva pri delu.

Pri delu v gozdovih, ki so poškodovani po vetrolomu, delo zelo otežujejo navzkriž izravnane, viseče, polomljene in upognjene drevje, prepletenost vej in dvignjene korenine. Delavci so v takih razmerah izpostavljeni veliki nevarnosti. Pri odpravljanju posledic vetrolomov moramo paziti na varnost delavca in drugih na delovišču, ter čim večji izkoristek lesa in na to, da ne poškodujemo orodja.

Nevarnosti, ki pretijo delavcu, so predvsem, da se odžagano deblo ali izravnani panj prevrta na delavca, pri žaganju se lahko napeto deblo nenadoma sprosti ter udari v delavca, precejšnja nevarnost za delo pa je tudi manj zanesljivo delavčevo stojišče zaradi slabe prehodnosti na terenu. Šablon za tehniko učinkovitega in varnega dela žal ni mogoče predpisati, saj se je treba prilagoditi terenskim razmeram in vrsti poškodovanosti drevja.